
**Módszertani anyagok,
kérdőívek a „Szoros kapu –
keskeny út” monográfiához**

Fábri György

**Felhasználásuk kizárólag a
szerző engedélyével!**

Egyháztagek körében végzett felmérés – 2010

(„Élő kövek” kutatás)

A kérdőíves adatfelvétel időpontja: 2010. július 1.– szeptember 15.

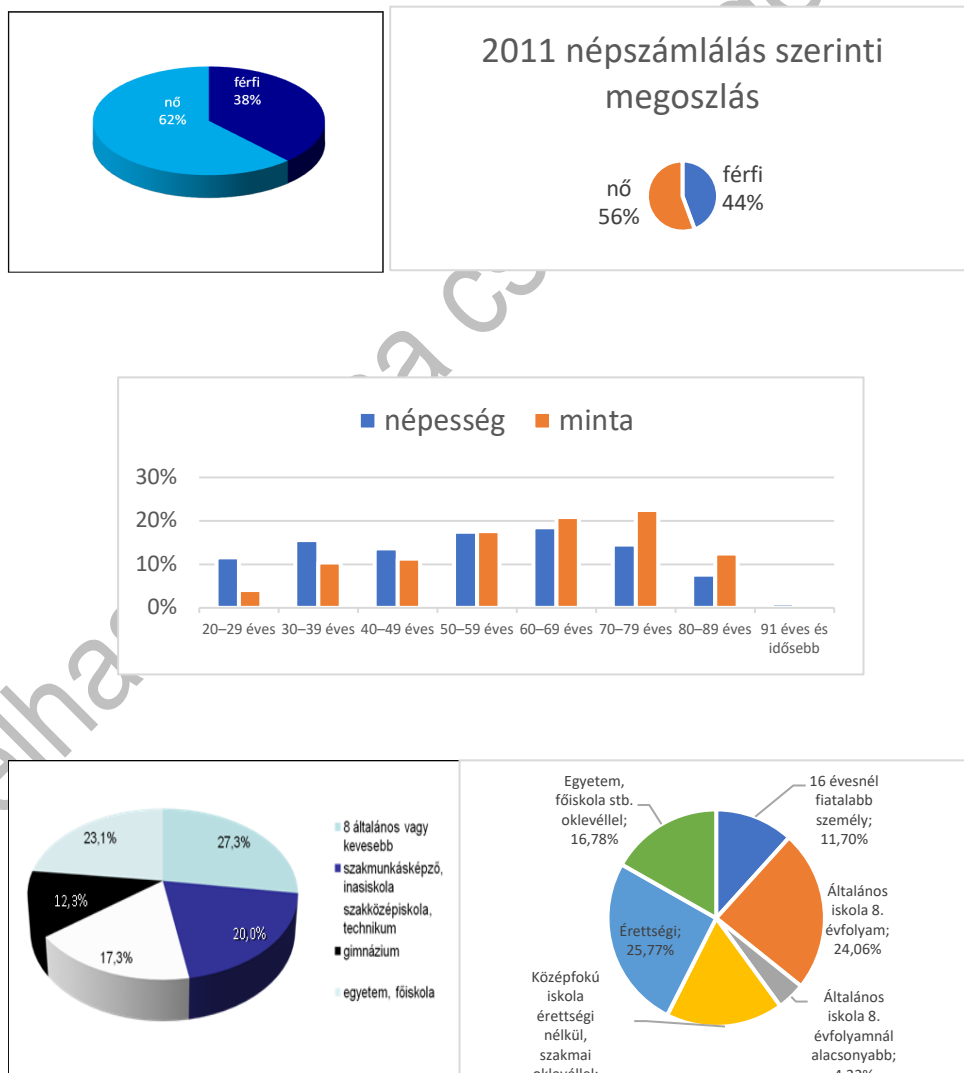
A vizsgálat módszere: személyes megkeresésen alapuló kérdőíves adatfelvétel, országos többlépcsős rétegzett mintavétellel, címlista alapján.

Mintaképző változók: településtípus (főváros- megyeszékhely- egyéb város- község), régió, gyülekezet jellege (anyaegyház- leány, fiókegyház- szórvány), egyházmegye. A minta az egyes egyházmegyékre arányos, reprezentatív.

A kérdőív hossza: 103 fő kérdés, plusz 193 alkérdés (összesen 296 adatrögzítési pozíció).

A kérdőíves adatfelvétel időtartama: 50–75 perc. A mintába került **válaszolók száma**: 1500 fő.

Az adatfelvételi minta reprezentativitása

A kérdőív (szociodemográfiai kérdések és technikai utasítások nélkül)

EGYÉNI HITÉLET, EGYHÁZI ALKALMAKON VALÓ RÉSZVÉTEL

12. Születésekor (vagy kisorokkorában) melyik felekezetben keresztelték meg?

- 1 – evangélikus
- 2 – római katolikus
- 3 – református
- 4 – görög katolikus
- 5 – izraelita (zsidó)
- 6 – görögkeleti 7 – adventista
- 8 – baptista
- 9 – unitárius
- 10 – Jehova tanúi
- 11 – Hit Gyülekezet
- 12 – pünkösdisták
- 13 – mohamedán
- 14 – egyéb felekezet, vallási közösség:.....
- 15 – nem lett megkeresztelve születésekor (kisorokkorában)

13. Mikor keresztelték meg?

- 1 – 0–3 éves korában
- 2 – 4–18 éves korában
- 3 – 18 évesnél idősebb korában
- 9 – nem keresztelték meg egyik egyházban sem

14. Mikor keresztelték Önt meg az evangélikus egyházban (ha átkeresztelkedett: mikor keresztelkedett át az evangélikus egyházba)?

- 1 – 0–3 éves korában
- 2 – 4–18 éves korában Tovább a 16. kérdésre!
- 3 – 18 évesnél idősebb korában 9 – csak más egyházban lett megkeresztelve
- 10 – nem keresztelték meg egyik egyházban sem

15. Evangélikusnak tartja-e magát?

- 1 – igen
- 2 – részben igen, részben nem
- 3 – nem, egyáltalán nem
- 16. Van-e gyermeke? Ha igen, hány gyermek van? fő
- 0 – nincs

17. Ön megkereszteltette a gyermekét (gyermekét)?

- 1 – igen
- 2 – még nem, de meg fogja keresztelni
- 3 – nem

18. Ha lesz (ha lenne) gyermeke, megkereszteltetné őt?

- 1 – igen, biztosan
- 2 – igen, valószínűleg
- 3 – nem, valószínűleg nem
- 4 – biztosan nem

19. Miért nem kereszteltette meg, vagy valószínűleg nem fogja megkereszteltetni a gyermekét?

20. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
- 2 – nem változott
- 3 – vagy csökkent a keresztelesek aránya az újszülöttek körében?

21. Járt-e Ön hitoktatásra gyermekkorában?

- 1 – igen, általános iskolás korában
- 2 – igen, felnőtt korban 9 – nem járt hitoktatásra

22. Járt-e vagy jár-e jelenleg az Ön gyermeke (gyermekei) hitoktatásra?

- 1 – igen

2 – még nem, de fog(nak) járni hitoktatásra
3 – nem

23. Ha lesz (ha lenne) gyermeke, Ön beiratná-e hitoktatásra?

- 1 – igen, biztosan
2 – igen, valószínűleg
3 – nem, valószínűleg nem
4 – biztosan nem

24. Miért nem íratta be vagy fogja beírni gyermekét hitoktatásra?

25. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
2 – nem változott
3 – vagy csökkent a hitoktatásra járók aránya a gyermekek között?

26. Mikor konfirmált Ön?

- 1 – 13–14 éves korban
2 – 14 éves kor fölött 9 – nem konfirmált

27. Konfirmált-e az Ön gyermeke (gyermekei)?

- 1 – igen
2 – még nem, de fog(nak) konfirmálni
3 – nem

28. Ha lesz (ha lenne) gyermeke, Ön beiratná-e konfirmációs oktatásra?

- 1 – igen, biztosan
2 – igen, valószínűleg
3 – nem, valószínűleg nem
4 – biztosan nem

29. Miért nem íratta be vagy fogja beírni gyermekét konfirmációs oktatásra?

30. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
2 – nem változott
3 – vagy csökkent a konfirmálók aránya a fiatalságon belül?

31. Ön házas/élettársi kapcsolatban él? Ha nem, akkor volt-e már házas/élt-e már élettársi kapcsolatban?

- 1 – igen, házas
2 – igen, élettársi kapcsolatban él
3 – nem, de volt már házas/élt már élettársi kapcsolatban
4 – nem

32. Templomban esküdött? (Ha elvált és újra esküdött, akkor: esküdött-e már templomban legalább egyszer?)

- 1 – igen
2 – nem
3 – nem házasodtak össze, élettársi kapcsolatban élnek

33. Ha még fog házasodni, Ön templomban fog megesküdni?

- 1 – igen, biztosan
2 – igen, valószínűleg
3 – nem, valószínűleg nem
4 – biztosan nem 9 – biztos nem fog megházasodni

34. Miért nem esküdött vagy valószínűleg nem fog esküdni templomban?

35. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
2 – nem változott
3 – vagy csökkent a templomi esküvők aránya a fiatalok körében?

36. Milyen gyakran szokott úrvacsorát venni?

- 1 – (majdnem) minden hónapban
- 2 – két-három havonta
- 3 – ennél ritkábban

4 – soha

37. És a korábbi évekkkel összehasonlítva Ön

- 1 – gyakrabban
- 2 – nagyjából ugyanolyan gyakran
- 3 – vagy ritkábban vesz úrvacsorát?

38. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
- 2 – nem változott
- 3 – vagy csökkent az úrvacsorát vevők aránya a hívek között?

39. Az Ön családjában a legutolsó elhunytat egyházi temetés keretében temették-e el?

- 1 – igen
- 2 – nem

40. Mit mondana majd a családjának, hogyan temessék el Önt?

- 1 – egyházi temetés keretében
- 2 – nem egyházi temetés keretében

41. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
- 2 – nem változott
- 3 – vagy csökkent az egyházi temetést választók aránya a hívek körében?

42. Milyen gyakran jár Ön templomba (ha a településen nincs templom, az istentisztelet helyszínéül szolgáló közösségi házba)?

- 1 – (majdnem) minden héten
- 2 – havonta egy-két alkalommal
- 3 – ennél ritkábban
- 4 – csak egyházi ünnepek alkalmával

5 – soha

43. És a korábbi évekkkel összehasonlítva Ön

- 1 – gyakrabban
- 2 – nagyjából ugyanolyan gyakran
- 3 – vagy ritkábban jár templomba?

44. Tapasztalata, információi szerint az Ön gyülekezetében az utóbbi időben

- 1 – nőtt
- 2 – nem változott
- 3 – vagy csökkent a helyi templomba járók aránya a gyülekezeti tagok körében?

45. Az elmúlt egy évben mindig az itteni gyülekezet templomában volt istentiszteleten, vagy máshol is?

- 1 – mindig az itteni gyülekezet templomában
- 2 – nagyrészt az itteni gyülekezet templomában
- 3 – részben az itteni, részben más gyülekezet templomában
- 4 – kisebb részt az itteni gyülekezet templomában
- 5 – mindig más gyülekezet templomában

46. Mi a legfontosabb oka annak, hogy más gyülekezet templomába/közösségi helyiségébe (is) járt istentiszteletre? Csak egy válasz!

- 1 – korábbi gyülekezetbe szeret visszajárni, tartja a kapcsolatot
- 2 – az itteni istentiszteleteket nem szereti, szívesebben jár máshova

- 3 – kíváncsi volt más gyülekezet istentiszteletére
 4 – ismerős, barát, rokon hívta más gyülekezeti istentiszteletre

47. Kérem, hogy válassza ki közülük azt az egyet, amelyik leginkább jellemző Önre!

- 1 – Számomra a lelkési prédikáció döntő fontosságú, alapvetően meghatározza az istentiszteletet.
 2 – Számomra a lelkési prédikáció nagyon fontos az istentiszteleten, de emellett a lelki találkozás Istennel, az együttlét a gyülekezeti közösséggel is fontos.
 3 – Az istentiszteleten számomra elsősorban a lelki találkozás Istennel, az együttlét a gyülekezeti közösséggel a fontos, a lelkési prédikáció nem annyira lényeges.
 4 – Az istentiszteleten számomra a lelki találkozás Istennel, az együttlét a gyülekezeti közösséggel a döntő fontosságú, a lelkési prédikációnak csak nagyon kicsi jelentősége van.

48. Kérem, egyenként értékelje 1–5 közötti osztályzatokkal az Ön gyülekezete lelkészének prédikációját!

1. elősegíti az Istennel való találkozást	1	2	3	4	5	0	X
2. segít megérteni a Biblia ígét	1	2	3	4	5	0	X
3. új szempontokat ad a hitbéli kérdésekhez	1	2	3	4	5	0	X
4. érdekes, figyelemfelkeltő	1	2	3	4	5	0	X
5. erősen hat a hívők lelkére, szuggesztív	1	2	3	4	5	0	X
6. megnyugtató, segít a lelki béke megteremtésében	1	2	3	4	5	0	X
7. bátorítást, reményt ad	1	2	3	4	5	0	X
8. cselekvésre ösztönöz	1	2	3	4	5	0	X
9. sok aktuális társadalmi kérdéssel foglalkozik	1	2	3	4	5	0	X
10. gyakran választ ad az egyéni problémákra	1	2	3	4	5	0	X
11. sok aktuális politikai kérdéssel foglalkozik	1	2	3	4	5	0	X

49. Összességében mennyire van megelégedve az Ön gyülekezete lelkészének prédikációival?

- 1 – teljes mértékben
 2 – nagymértékben
 3 – közepesen
 4 – kismértékben
 5 – egyáltalán nem

50. Miért nem jár (gyakrabban) templomba? Kérem, mondja el röviden, mi az oka annak, hogy csak ritkán vagy soha nem jár templomba!

.....

51. Mi az, ami arra késztetné, hogy elkezdjen templomba járni? Kérem, mondja el röviden, mit várna el egy templomi istentisztelettől, ami miatt már úgy gondolná, hogy szívesen eljárna templomba, még ha nem is minden héten, de viszonylag rendszeresen!

.....

52. Az Ön környezetében jár-e valaki rendszeresen templomba (akár más felekezetben)?

	igen	nem	0	X
1. szülő				
2. testvér				
3. gyerek				
4. egyéb rokon				
5. barát				
6. munkatárs				
7. egyéb ismerős:				
.....				

53. Az egyházi alkalmakat (istentisztelet, bibliaóra, esküvő, temetés stb.) és a hivatalos ügyintézés (keresztelés, konfirmáció, temetés, egyéb ügyintézés stb.) nem számítva mostanában milyen gyakran szokott találkozni személyesen a gyülekezet lelkészével (ha a gyülekezetnek több lelkésze van, akkor valamelyik lelkészével)?

- 1 – hetente többször
 2 – hetente egyszer

- 3 – havonta két-három alkalommal
- 4 – havonta egyszer
- 5 – évente néhány alkalommal
- 6 – évente egyszer
- 7 – ennél ritkábban
- 8 – soha

54. Előfordult-e az utóbbi egy évben, hogy a gyülekezet lelkésze személyesen felkereste Önt otthonában, hogy személyesen beszélgessenek hitéleti vagy magánéleti kérdésekről (beleértve az úrvacsora-adást is)?

- 1 – igen, több alkalommal
- 2 – igen, egy-két alkalommal
- 3 – nem, de régebben már előfordult
- 4 – nem, még soha

55. Előfordult-e az utóbbi egy évben, hogy hitéleti vagy magánéleti kérdésben Ön személyesen fordult a gyülekezet lelkészéhez segítségért, lelki támaszért?

- 1 – igen, több alkalommal
- 2 – igen, egy alkalommal
- 3 – nem, de régebben már előfordult
- 4 – nem, még soha

56. Tudott-e a lelkész Önnek segíteni, lelki támaszt nyújtani?

- 1 – igen
- 2 – nem

57. Miért nem fordult még soha hitéleti vagy magánéleti kérdésben lelkészhez?

- 1 – A saját problémáimat szeretem inkább magam megoldani.
- 2 – A saját problémáim esetében inkább a családtagok vagy a barátok segítségét kérem.
- 3 – A saját problémáim esetében inkább pszichológustól kérek tanácsot, segítséget.
- 4 – Félek, szégyellem felkeresni ilyen ügyben a lelkészt.
- 5 – Nem bízom benne, hogy a lelkész ilyen ügyben tudna nekem segíteni.
- 6 – Más gyülekezet lelkészével (pl. ahol korábban laktam vagy idős lelkésszel) tartom inkább a kapcsolatot.
- 7 – egyéb:...

58. Igényelne-e a gyakoribb személyes találkozást a lelkészével annak érdekében, hogy hitéleti vagy magánéleti kérdéseit meg tudja beszélni vele?

- 1 – igen, gyakrabban szeretne vele személyesen találkozni
- 2 – a mostani találkozási gyakoriság megfelelő
- 3 – nem igényli a személyes találkozásokat

59. Tart-e kapcsolat más lelkésszel vagy egyházi személlyel, akivel hitéleti vagy magánéleti kérdéseit (is) megszokta beszélni?

60. Előfordult-e az utóbbi egy évben, hogy hitéleti vagy magánéleti kérdésben személyesen fordult ehhez a (más gyülekezetben szolgáló) lelkészhez vagy egyházi személyhez segítségért, lelki támaszért?

61. Tudott-e a lelkész, egyházi személy Önnek segíteni, lelki támaszt nyújtani?

62. Milyen gyakran szokott mostanában imádkozni egyedül vagy családi körben (nem egyházi alkalmakkor)?

- 1 – (majdnem) minden nap
- 2 – hetente három-öt alkalommal
- 3 – hetente egy-két alkalommal
- 4 – ennél ritkábban

5 – soha

63. Milyen gyakran szokta mostanában olvasni a Bibliát (nem egyházi alkalmakkor)?

- 1 – (majdnem) minden nap, heti hat-hét alkalommal
- 2 – hetente három-öt alkalommal
- 3 – hetente egy-két alkalommal

4 – ennél ritkábban

5 – soha

64. Milyen gyakran szokott mostanában olvasni hitéleti kérdésekkel foglalkozó könyveket vagy írásokat újságban, internetes honlapon?

- 1 – (majdnem) minden nap, heti 5-6 alkalom
- 2 – hetente három-öt alkalommal
- 3 – hetente egy-két alkalommal
- 4 – ennél ritkábban

5 – soha

65. A kártyalapon olvasható kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

- 1 – Vallásos vagyok, az egyház tanítását követem.
- 2 – Vallásos vagyok a magam módján.
- 3 – Nem tudom megmondani, hogy vallásos vagyok-e vagy sem.
- 4 – Nem vagyok vallásos.
- 5 – Nem vagyok vallásos, határozottan más a meggyőződésem.

66. A kártyalapon olvasható kijelentések közül melyik áll a legközelebb Önhöz?

- 1 – Hiszem, hogy Isten valóban létezik, nincsen semmi kétségem e felől.
- 2 – Bár vannak bizonyos kétségeim, úgy érzem, hiszek Istenben.
- 3 – Időnként hiszek Istenben, időnként nem.
- 4 – Nem vagyok istenhívő, de hiszek egy magasabb hatalomban.
- 5 – Nem tudom, hogy van-e Isten, és hogy ezt bárhogy igazolni lehetne.
- 6 – Nem hiszek Istenben.

67. Véleménye szerint az Ön gyülekezetében ma mi a legnagyobb aktuális, megoldandó probléma? (Maximum két dolgot említsen!)

.....

68. Kérem, hogy a KÁRTYÁN olvasható tényezőket egyenként, 1–5 közötti osztályzatokkal értékelje aszerint, hogy mennyire jelentenek problémát ma az Ön gyülekezetében!

1. az egyháztageknek nem elég erős és mély a hitük	1	2	3	4	5	0	X
2. az egyháztagek kapcsolata a lelkésszel	1	2	3	4	5	0	X
3. az egyháztagek egymáshoz való viszonya	1	2	3	4	5	0	X
4. a keresztelesek arányának csökkenése	1	2	3	4	5	0	X
5. a konfirmandusok számának arányának csökkenése	1	2	3	4	5	0	X
6. az egyházi esküvők arányának csökkenése	1	2	3	4	5	0	X
7. az úrvacsorát vevők arányának csökkenése	1	2	3	4	5	0	X
8. egyházi temetések arányának csökkenése	1	2	3	4	5	0	X
9. a hívők nem járnak elég gyakran templomba	1	2	3	4	5	0	X
10. a gyülekezet rossz anyagi lehetőségei	1	2	3	4	5	0	X
11. egyéb:							

69. Most kérem, hogy válassza ki azt a kettőt, amelyiket a legnagyobb problémának tartja az Ön gyülekezetében!

IV. GYÜLEKEZETI-EGYHÁZSZERVEZETI AKTIVITÁS

70. Kérem, hogy először a KÁRTYALAPON található gyülekezeti tevékenységek közül egyenként mondja meg, hogy mostanában jellemző-e Önre?

71. És korábban mennyire volt jellemző?

1. istentiszteletre járni
2. felnőtt bibliaóra-ra járni
3. templomra járni egyéb alkalmakra
4. temetésre járni (nem közeli családtagként)
5. temetőbe járni
6. gyermek alkalmakon részt venni (kísérő szülőként)
7. ifjúsági csoport alkalmain részt venni
8. önként segíteni a gyülekezet munkáját:.....
9. betegeket, idős embereket segíteni, meglátogatni (nem csak közeli családtagokat)
10. perselypénzt adni
11. évi egyházi hozzájárulást fizetni
12. pénzt adományozni (a perselypénzen és az éves egyházi hozzájáruláson kívül)
13. az adó 1%-át felajánlani az Egyház és/vagy gyülekezeti alapítvány javára
14. egyéb, nem pénzbeli felajánlást tenni:....
15. gyülekezeti újságot, internetes honlapot szerkeszteni, írni
16. egyéb gyülekezeti tevékenységet végezni:
17. más evangélikus gyülekezetek egyházi alkalmain, rendezvényein részt venni
18. regionális vagy országos evangélikus egyházi rendezvényen részt venni
19. evangélikus egyházi tévéműsorokat nézni
20. evangélikus egyházi rádióműsorokat hallgatni
21. evangélikus egyházi újságot olvasni
22. evangélikus internetes honlapot olvasni

72. Tagja-e gyülekezeti vagy más evangélikus egyházi szervezetnek, csoportnak?

73. Ha nem, akkor korábban tagja volt-e?

1. gyülekezeti ifjúsági csoport, ifjúsági bibliakör
2. gyülekezeti felnőtt bibliakör
3. gyülekezeti kórus
4. gyülekezeti civil szervezet (pl. egyesület, alapítvány kuratóriuma)
5. egyéb gyülekezeti szervezet, csoport:.....
6. regionális vagy országos szervezet, egyesület...

74. Betölt-e jelenleg valamilyen funkciót a gyülekezetben, az egyházban?

75. Ha nem, akkor korábban betöltött-e?

1. presbíter
2. felügyelő
3. pénztáros
4. kántor
5. temetőgondnok
6. hittanár
7. hitoktató gyermek csoportban, gyermekcsoport vezetője
8. gyülekezeti szervezet vezetője, képviselője, vezetőségi tagja
9. gyülekezeti alapítvány vezetője, kuratóriumi tagja, tisztségviselője
10. gyülekezeti kórus vezetője
11. egyéb gyülekezeti szervezet, csoport vezetője:...
12. országos vagy regionális szervezet, csoport vezetője, vezetőségi tagja vagy egyéb tisztségviselője..

76. Dolgozik-e jelenleg alkalmazottként vagy önkéntes segítőként valamely egyházi szervezetben, intézményben?
77. Ha nem, dolgozott-e korábban?

1. egyházi óvoda
2. egyházi iskola
3. iskolai kollégium
4. egyházi szeretetintézmény, szeretetotthon, diakóniai intézmény
5. egyházi újság, rádió, televízió vagy internetes honlap szerkesztőség
6. gyülekezeti szervezet
7. országos vagy regionális szervezet
8. egyéb intézmény, szervezet:.....

78. Az egyházi alkalmazokon (istentisztelet, bibliaóra, esküvő stb.) kívül mennyi időt fordít átlagosan önkéntes (nem fizetett) gyülekezeti munkára?

- 1 – hetente több órát
- 2 – havonta néhány órát
- 3 – három-négyhavonta néhány órát
- 4 – évente néhány órát
- 5 – ennél kevesebb időt
- 6 – nem végez önkéntes gyülekezeti munkát

79. Mennyire van megelégedve a gyülekezet tagjainak aktivitásával, általában a gyülekezetért végzett önkéntes munkával, áldozathozatallal?

- 1 – nagyon elégedett, a tagok összességében sokat tesznek a gyülekezetért
- 2 – elégedett, a tagok összességében annyit tesznek a gyülekezetért, amennyi elvárható
- 3 – nem elégedett, a tagok összességében kevesebbet tesznek a gyülekezetért, mint amennyi elvárható lenne
- 4 – egyáltalán nem elégedett, a tagok összességében nagyon keveset tesznek a gyülekezetért

80. Mennyire van megelégedve a gyülekezet tagjainak pénzügyi felajánlásaival, áldozathozatalával?

- 1 – nagyon elégedett, a tagok összességében sokat áldoznak pénzben a gyülekezetre
- 2 – elégedett, a tagok összességében annyit áldoznak a gyülekezetre, amennyi elvárható
- 3 – nem elégedett, a tagok összességében kevesebbet áldoznak a gyülekezetre, mint amennyi elvárható lenne
- 4 – egyáltalán nem elégedett, a tagok összességében nagyon keveset áldoznak a gyülekezetre

V. AZ EVANGÉLIKUSSÁG JELLEMZŐI, ÉRTÉKREND, TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

81. A KÁRTYALAPON olvasható állítások közül melyikkel lehetne leginkább jellemezni a gyerekkorát, ifjúkorát?

- 1 – Hívő, evangélikus családban nőttem fel.
- 2 – Evangélikus családban nőttem fel, de általában nem volt nagyon fontos a családban az Istenhez, az Egyházhoz való viszony.
- 3 – Evangélikus családban nőttem fel, de egyáltalán nem volt fontos az Istenhez, az Egyházhoz való viszony.
- 4 – A család, ahol felnőttem, jelentős része nem volt evangélikus, de a családban fontos volt az Istenhez, az Egyházhoz való viszony.
- 5 – A család, ahol felnőttem, jelentős része nem volt evangélikus, és a családban nem volt nagyon fontos az Istenhez, az Egyházhoz való viszony.
- 6 – A család, ahol felnőttem, jelentős része nem volt evangélikus, és a családban egyáltalán nem volt fontos az Istenhez, az Egyházhoz való viszony.

82. Mennyire fontos az Ön számára, hogy Istenben hívő ember(ek) legyen(ek)...

	fontos	részben fontos	nem fontos	0	X
1. felesége, élettársa	1	2	3	0	X
2. gyerekei	1	2	3	0	X
3. szülei	1	2	3	0	X
4. barátai	1	2	3	0	X
5. ismerősei	1	2	3	0	X
6. munkatársai?	1	2	3	0	X

83. Tapasztalata szerint a hétköznapi életben, a társadalom többi tagjához képest a hívő evangélikusokra inkább jellemző, ugyanannyira jellemző vagy kevésbé jellemző, hogy?

	inkább jellemző	ugyanannyira jellemző	kevésbé jellemző
1. nyitottak	1	2	3
2. őszinték	1	2	3
3. segítőkészek	1	2	3
4. vidámak	1	2	3
5. általában megértőek, elfogadóak a más véleményen lévőkkel	1	2	3
6. megértők, elfogadóak a más nemzetiségűekkel	1	2	3
7. összetartóak	1	2	3
8. hazaszeretőek	1	2	3
9. szeretnek sportolni	1	2	3
10. szeretnek kirándulni, utazni	1	2	3
11. nem szeretik a szélsőségeket	1	2	3
12. szeretik az éneket, a zenét, a kultúrát	1	2	3
13. védik természeti környezetüket	1	2	3
14. takarékoskodóak	1	2	3
15. dolgozók	1	2	3
16. határozottak	1	2	3
17. családcentrikusak	1	2	3
18. kompromisszum készek	1	2	3
19. ápolják szüleik, nemzetiségük hagyományait	1	2	3
20. közösségi emberek	1	2	3
21. aktívak a politikában	1	2	3
22. aktívak a helyi, települési ügyekben	1	2	3
23. érdekli őket az ország sorsa	1	2	3
24. érzékenyek a betegek, az elesettek iránt	1	2	3
25. érzékenyek a szegények iránt	1	2	3
26. takarékosak az energiával (gáz, áram, benzin stb.)	1	2	3
27. egészségesen táplálkoznak	1	2	3
28. megértők, elfogadóak a homoszexuálisokkal szemben	1	2	3
29. megértők, elfogadóak a különböző nemzetiségűekkel szemben	1	2	3
30. megértők, elfogadóak a cigány, roma származású emberekkel szemben	1	2	3

84. Az Ön számára mennyire fontos az, hogy.....

	nagyon fontos	fontos	nem fontos	egyáltalán nem fontos	0	X
1. óvja, védje a természeti környezetét	1	2	3	4	0	X
2. segítsen a szegényeken	1	2	3	4	0	X
3. sokat sportoljon, mozogjon	1	2	3	4	0	X
4. egészségesen táplálkozzon	1	2	3	4	0	X
5. ne pazarolja az energiát	1	2	3	4	0	X
6. aktív gyülekezeti életet éljen	1	2	3	4	0	X
7. ápolja a hagyományokat	1	2	3	4	0	X

85. A KÁRTYALAPON felsoroltunk néhány dolgot, ami az emberek életében általában fontos lehet. Arra kérem, válassza ki azt a hármát, ami az Ön számára a legfontosabb!

1. szakmai karrier, szakmai megbecsültség
2. jó anyagi, egzisztenciális körülmények
3. család
4. baráti kapcsolatok
5. közösséghez tartozás
6. szabad, kötetlen élet
7. biztonság

8. hagyományok
9. kulturális-művelődési lehetőségek
10. önképzés, folyamatos tudásgyarapítás

86. Mennyire fontos az Ön számára általában az evangélikus egyházhoz való tartozás?

- 1 – nagyon fontos, meghatározó
2 – fontos
3 – nem fontos
4 – egyáltalán nem fontos

87. Mennyire fontos az Ön számára a saját gyülekezetéhez való tartozás?

- 1 – nagyon fontos, meghatározó
2 – fontos
3 – nem fontos
4 – egyáltalán nem fontos

88. Mi jellemző leginkább Önre?

- 1 – Általában büszkén vállalja, hogy evangélikus.
2 – Nem tartja fontosnak, hogy tudassa környezetével evangélikusságát.
3 – Általában inkább titkolja, hogy evangélikus.

89. A hétköznapi életben inkább az előnyét vagy inkább a hátrányát érezte annak, hogy Ön keresztyény ember?

- 1 – inkább az előnyét
2 – inkább a hátrányát 3 – nem érezte sem előnyét, sem hátrányát

90. Mi jellemző leginkább Önre?

- 1 – Általában büszkén vállalja, hogy keresztyény.
2 – Nem tartja fontosnak, hogy tudassa környezetével, hogy keresztyény.
3 – Általában inkább titkolja, hogy keresztyény

91. Tagja-e valamelyik, nem egyházi szervezetnek, körnek, pártnak? Ha nem tagja, részt vesz-e segítőként a szervezet, kör, párt tevékenységében?

	tag	segítő	egyik sem		
1. politikai párt	1	2	3	0	X
2. politikai mozgalom	1	2	3	0	X
3. politikai ifjúsági szervezet	1	2	3	0	X
4. egyéb politikai szervezet	1	2	3	0	X
5. ifjúsági szervezet	1	2	3	0	X
6. szakszervezet	1	2	3	0	X
7. környezetvédelmi szervezet	1	2	3	0	X
8. szabadidős, hobby jellegű szervezet	1	2	3	0	X
9. kulturális szervezet	1	2	3	0	X
10. sportszervezet, sportegyesület	1	2	3	0	X
11. diákszervezet, hallgatói szervezet	1	2	3	0	X
12. szakmai szervezet, kör	1	2	3	0	X
13. egyéb szervezet..	1	2	3	0	X

VI. AZ EGYHÁZ TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁSA, AZ EGYHÁZSTRATÉGIA ISMERTSÉGE

92. Mennyire elégedett általában a Magyarországi Evangélikus Egyház társadalmi súlyával, az ország életében betöltött szerepével?

- 1 – teljes mértékben Tovább a 94. kérdésre!
2 – nagymértékben
3 – közepesen
4 – kismértékben
5 – egyáltalán nem

93. Ön szerint milyen területen, területeken kellene nagyobb szerepet vállalnia, illetve kapnia az Egyháznak?

94. A KÁRTYALAPON felsoroltuk az Egyház néhány tevékenységi területét. Kérem, egyenként értékelje 1–5 közötti osztályzatokkal, hogy milyen színvonalú az Egyház tevékenysége az adott területen!

1. evangélikus egyházi óvodák, iskolák
2. Evangélikus Hittudományi Egyetem
3. evangélikus szeretetotthonok, szeretetházak (diakónia)
4. evangélikus gyűjtemények, múzeumok
5. Evangélikus Élet hetilap
6. az Egyház internetes portálja (www.lutheran.hu , www.evangelikus.hu)
7. evangélikus ifjúsági szervezetek
8. országos evangélikus találkozók, konferenciák
9. evangélikus egyházi műsorok a rádióban
10. evangélikus egyházi műsorok a televízióban

95. Véleménye szerint az egész országot érintő politikai, közéleti kérdésekben eleget hallatja-e a hangját az Egyház?

- 1 – igen, általában eleget hallatja
 2 – nem, túl sokat hallatja a hangját
 3 – nem, túl keveset hallatja a hangját

96. Véleménye szerint az Egyháznak hogyan kellene viszonyulnia a politikai pártokhoz?

- 1 – teljes távolságot kellene tartania
 2 – azokat a pártokat kellene valamelyest támogatnia, amelyeknek a céljai közelebb állnak az Egyházhoz
 3 – egyértelműen el kellene köteleződnie valamelyik párthoz

97. Hallott-e arról, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház vezetése egyházstratégia kidolgozásán munkálkodik?

- 1 – igen
 2 – nem

98. Honnan hallott, olvasott az egyházstratégiáról?

1. gyülekezeti lelkésztől
2. gyülekezeti tagtól
3. rokontól, ismerőstől, barátától
4. újságban
5. rádióból
6. tévéből
7. Internetről
8. egyházi rendezvényen, konferencián
9. egyéb:.....

99. Véleménye szerint szükség van-e az egyházi stratégia megalkotására?

- 1 – igen, szükség van
 2 – nem , nincs szükség

100. Tudomása szerint milyen célokat tartalmaz az egyházstratégia?

...

105. Idén felajánlotta-e adója 1%-át a Magyarországi Evangélikus Egyháznak?

- 1 – igen Tovább a 107. kérdésre!
 2 – nem

106. Miért nem ajánlotta fel adója 1%-át a Magyarországi Evangélikus Egyháznak?

- 1 – nem volt rá lehetőségem (nyugdíjas, nem volt jövedelme stb.)
 2 – nem bízik az Egyházban, nem akarta fel ajánlani
 3 – nem érezte szükségét, hogy támogassa az Egyházat
 4 – más közcélra ajánlotta fel az adóját

- 5 – más egyházat támogatott
6 – nem tudott róla, hogy volt ilyen lehetőség
7 – egyéb ok:.....

107. Az adóbevalláskor lehetősége van az állampolgároknak az egyházi 1%-on kívül egy másik 1%-kal közcélú alapítványokat, egyesületeket támogatni. Ön felajánlotta-e adója másik 1%-át valamely evangélikus alapítvány, egyesület részére?

- 1 – igen
2 – nem

108. Miért nem ajánlotta fel adója másik 1%-át a evangélikus alapítvány, egyesület részére?

- 1 – nem volt rá lehetőségem (nyugdíjas, nem volt jövedelme stb.)
2 – nem bízok az Egyházban, nem akarta fel ajánlani
3 – nem érezte szükségét, hogy támogassa az egyházi alapítványokat, egyesületeket
4 – más alapítványt, egyesületet támogatott
5 – nem ismert ilyen evangélikus alapítványt, egyesületet
6 – nem tudott róla, hogy volt ilyen lehetőség
7 – egyéb ok:.....

Mélyinterjú vizsgálat az evangélikus lelkészek körében.

Főbb vizsgálati dimenziók:

- a.) a lelkész és a gyülekezet kapcsolatának főbb jellemzői
b.) beilleszkedés a jelenlegi gyülekezetbe
c.) a gyülekezet tagjainak aktivitása és aktivizálása
d.) a gyülekezet fontosabb problémái
e.) általában az Egyház és a kereszténység fontosabb problémái
f.) a nem aktív gyülekezeti tagok, az Egyházon kívül állók elérése
g.) kapcsolat a település nem egyházi szervezeteivel
h.) a lelkészi hivatástudat elemei
i.) a jelenlegi gyülekezet helye a lelkészi életútban

A mélyinterjú elkészítésének időpontja: 2010. július-augusztus.

A vizsgálat módszere: személyes megkeresésen alapuló mélyinterjú adatfelvétel részben strukturált interjúvázzlat alapján.

Mintaképző változók: nem, életkor, településtípus (főváros, megyeszékhely, egyéb város, község), régió, gyülekezet jellege (anyaegyház, leány-, fiókegyház, szóróvány). Az interjúalanyok kiválasztásakor arra törekedtünk, hogy a kutatási hipotézis szerint fontos jellemzők mentén minden fontosabbnak tűnő típusból több személy is bekerüljön a mintába.

Az elkészült interjúk időtartama: 70–180 perc. A mintába került lelkészek száma: 32 fő.

„Egyház, oktatás, társadalmi értékek”

2014. DECEMBER–2015. január

Személyes lekérdezéses interjú

1500 fő, országos reprezentatív minta: életkorra, nemre, lakhelyre, iskolázottságra

Iskola

D1. Mi az Ön legmagasabb befejezett iskolai végzettsége?

D3. És melyiket tekinti fő tevékenységének ezek közül? *Kérem, X-el jelölje azt a válaszlehetőséget, amely a leginkább igaz Önre!*

D4. Járt Ön egyházi oktatási intézménybe? (Több választ is megjelölhet!)

D5. Hány évet töltött egyházi oktatási intézményben?

I. egyháziasság

F1. A kártyalapon olvasható kijelentések közül melyikkel tudná önmagát a leginkább jellemezni?

F2. Mennyire fontos az Ön számára általában az egyházhoz való tartozása?

F3. Mennyire fontos az Ön számára a saját gyülekezetéhez való tartozása?

F4. A kártyalapon olvasható kijelentések közül melyik áll a legközelebb Önhöz?

F5. Mely vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?

F6. Vannak a környezetében vallásos, hívő emberek?

F7. Mennyire jellemző a személyes életében: (sohasem – időnként – rendszeresen – naponta)

imádkozik

Bibliát olvas

Isten segítségét kéri nehéz helyzetekben

Istennek hálát ad a jó történésekért

vallásos műsorokat néz/hallgat

vallásos irodalmat olvas

vallásos anyagot olvas az interneten

vallásos témákról beszélget ismerősségekkel

F8. Mi jellemző leginkább Önre?

1 – Általában büszkén vállalja, hogy vallásos vagy nem vallásos.

2 – Nem tartja fontosnak, hogy tudassa környezetével vallásosságát vagy nem vallásosságát

3 – Általában inkább titkolja, hogy vallásos vagy nem vallásos.

F9. A hétköznapi életben inkább az előnyét vagy inkább a hátrányát érezte annak, hogy Ön vallásos vagy nem vallásos ember?

F10. Mikor keresztelték meg?

F11. Születésekor (vagy kisgyerekkorában) melyik felekezetben keresztelték meg?

F12. Ön megkereszteltette/megkereszteltetné a gyermekét (gyermekét)?

F13. Tapasztalata, információi szerint az Ön környezetében az utóbbi időben miként változott a hitoktatásra járók aránya a gyermekek között?

F14. Az Ön családjában a legutolsó elhunytat egyházi temetés keretében temették-e el?

F15. Mit mondana majd a családjának, hogyan temessék el Önt?

F16. Milyen gyakran jár Ön templomba vagy egyházi közösségi helyre istentiszteletre, misére?

F17. És a korábbi évekhez képest milyen gyakran jár Ön templomba vagy egyházi közösségi helyre istentiszteletre, misére?

II.

III. egyházi oktatással kapcsolatos percepció

G1. Ismer-e egyházi fenntartású oktatási intézményt? (TÖBB VÁLASZT IS MEGJELÖLHET!)

G2. Ha ismer egyházi fenntartású intézményt, kérjük, 1-től 5-ig értékelje az alábbi állításokat!

Az egyházi intézményekben...

Magasabb színvonalú az oktatás.

Jobb a közösségi élet

Hatékonyabb a nevelés

Az ott tanulók sikeresebben boldogulnak

Az ott tanulóknak szélesebb kapcsolatrendszere lesz

Ideológiai nyomást kell elviselniük

Értelmetlen rítusokban kell részt venniük

Sérül a szabad értékválasztásuk

A tanárok felkészültebbek

A tanárok becsületesebbek

A tanárok beszűkültebbek

Gazdagabb a kulturális élet

Korszerű tudományos ismereteket oktatnak

Nagyobb a fegyelem

Erkölcsebbek a diákok

Elavult vallási tanokat oktatnak

Elvetik a tudományt a vallás érdekében

Jobban igazodnak a politikához

Függetlenebbek a politikától

fejlesztik a diákok lelki egészségét/spiritualitását.

Egységes világképbe illesztik a tudományt és a vallást.

megértőbbek a sérült/fogyatékkal élő diákok iránt.

toleránsabbak a kisebbségi, nemzetiségű diáktársaik iránt

G3. Beíratná-e a gyermekét egyházi oktatási intézménybe?

IV. oktatási elvárások, oktatással kapcsolatos értékek, felfogások

H1. Mennyire ért egyet a következő állításokkal?

- Az iskolának ki kell egyenlítenie a családi háttér különbségeit.
- Az iskola dolga, hogy a lehető legkorszerűbb gyakorlati tudást adja át a tanulóknak.
- Az iskola a nevelés elsődleges helye.
- A szülőknek nincs elég idejük a gyereknevelésre, az iskolának kell pótolnia.
- Az iskolában többnyire felesleges dolgokat tanulnak, az életben szükséges tudást a gyakorlatban szerzik meg a fiatalok.
- Nem éri meg a gyerek iskoláztatására külön terhet vállalni, elég, amit az iskola állampolgári jogon nyújt.
- A tanulás/iskoláztatás érdekében általános iskolai szinten a családnak is többletterhet kell vállalnia, ha versenyképes tudást szeretne a gyerekeknek
- A tanulás/iskoláztatás érdekében középiskolai szinten a családnak is többletterhet kell vállalnia, ha versenyképes tudást szeretne a gyerekeknek
- A tanárok rosszul vannak megfizetve, mégis áldozatos munkát végeznek.
- A tanárok nem elég felkészültek, nem jó nevelők.
- Azok mennek tanárnak, akik máshova nem elég jók.
- A tanárok legyenek szigorúak.
- Az tanárok ne büntetésekkel, hanem pozitív neveléssel hassanak a gyerekekre.
- Az iskolában a gyerekek tanuljanak demokráciát, kritikus gondolkodást.

H2. Mi legyen az iskolai nevelésre jellemző: (1-5 skála)

- a gyerek képességeinek kibontakoztatása
- kemény számonkérés
- szigorú büntetések, ha nem teljesít jól a gyerek a tanulásban
- nyitottságra, toleranciára, a mások elfogadása
- világos erkölcsi elvek elfogadása
- a nemzeti értékek és hagyományok kiemelt fontossága
- a fogyatékkal élők vagy eltérő nevelési igényűek iránti érzékenység
- hasonló tudású, képességű és kulturális háttérű gyerekek legyenek együtt, ne húzzák le a gyengébbek a jobbakat
- az osztályokban legyen néhány fogyatékos, gyengébb képességű, rosszabb társadalmi helyzetű gyerek is;
- a cigány származású gyerekeknek külön osztályokat kell indítani
- nem szabad elkülöníteni a cigány gyerekeket
- a szakmai tudás legyen a legfontosabb az iskola számára
- sok közösségi és kulturális program legyen

V.

VI. hit- és erkölcsstan oktatással valamint erkölcsstan-oktatással kapcsolatos percepció

I1. Járt-e Ön hitoktatásra ? (Több válasz is lehetséges!)

- 1 – igen, általános iskolás korában
- 2 – igen, középiskolás korában
- 2 – igen, felnőtt korban
- 3 – igen, de csak rendszertelenül vagy rövid ideig
- 9 – nem, soha
-

I2. Milyen hatással volt az életére a hittanoktatás? Kérem, az alábbi állításokat értékelje aszerint, hogy mennyire igaz Önre!

A hittanoktatás hatására...

- I2.1 – közelebb kerültem Istenhez.
- I2.2 – jobban megismertem az egyházat.
- I2.3 – megerősödött a vallásosságom
- I2.3 – eltávolított az egyháztól.
- I2.4 – eltávolított a vallástól.
- I2.5 – Semmilyen hatással nem volt rám.

I3. Az Ön gyermeke (gyermekei) jár/járnak-e hit- és erkölcsstan oktatásra vagy erkölcsstan-oktatásra?

- 1 – igen
- 2 – még nem, de fog(nak) járni hit- és erkölcsstan oktatásra
- 3 – még nem, de fog(nak) járni erkölcsstan-oktatásra
- 4 – nem, és nem is fognak

I4. Gyermekeit Ön hit- és erkölcsstan oktatásra vagy erkölcsstan-oktatásra íratná be?

- 1 – Biztosan hit- és erkölcsstan oktatásra
- 2 – Inkább hit- és erkölcsstan oktatásra
- 3 – Inkább erkölcsstan-oktatásra
- 4 – biztosan erkölcsstan-oktatásra

I5. Miért inkább hit- és erkölcsstan , mint erkölcsstan-oktatásra?

I6. Miért inkább erkölcsstan-oktatásra, mint hit- és erkölcsstan ?

I7. Mit hallott, mit tanítanak a hit- és erkölcsstan oktatáson?

I8. Mit hallott, mit tanítanak az erkölcsstan-oktatáson?

I9. Látott-e hittan-könyvet?

I10. Mennyire elégedett a hit- és erkölcsstan vagy erkölcsstan-oktatás hatásával? Kérem, jelölje be azokat az állításokat, amelyekkel egyetért!

- Elégedett vagyok a hittannal, továbbra is oda járatom a gyereket
- Nem vagyok elégedett a hittannal, de továbbra is oda járatom a gyereket, mert...
- Nem vagyok elégedett a hittannal, és átíratom erkölcsstanra, mert...
- Láttam a hittankönyvet, érdekes és jól tud belőle tanulni a gyerekeim
- Láttam a hittankönyvet, nem tartom jónak, mert ...

I11. Mennyire elégedett az erkölcsstan-oktatás hatásával? Kérem, jelölje be azokat az állításokat, amelyekkel egyetért!

- Elégedett vagyok az erkölccsal, továbbra is oda járatom a gyereket
- Nem vagyok elégedett az erkölccsal, de továbbra is oda járatom a gyereket, mert...
- Nem vagyok elégedett az erkölccsal, és átíratom hittanra, mert...
- Láttam az erkölcsstan-könyvet, érdekes és jól tud belőle tanulni a gyerekeim
- Láttam az erkölcsstan-könyvet, nem tartom jónak, mert ...

I12. Mennyiben ért egyet a következő állításokkal? Kérjük az alábbi (1-10) skálán jelölje! Amennyiben egyáltalán nem ért egyet, egyessel jelölje, teljes egyetértését pedig tízessel. Természetesen a köztes fokozatokat is használhatja.

-
- I12.1 – Az erkölcsstan felesleges, attól nem lesz erkölcsösebb a gyerek, ha ezt oktatják
I12.2 – A Biblia megismerése mindenkinek fontos
I12.3 – Az egyháznak nincs erkölcsi alapjuk erkölcsről tanítani az előtörténetük miatt
I12.4 – Az egyházak anyagi és erkölcsstelen intézmények, ne tanítsanak erkölcsöt
I12.5 – Az egyházak őrzik még az erkölcsi értékeket, tőlük hitelesen meg tudják ezeket tanítani a gyerekek
I12.6 – A tanár személyiségétől, hiteleségétől függ, mennyire lesz hatásos az erkölcsstan
I12.7 – Hittant nem szabadna állami iskolában oktatni, az legyen egyházi ügy
I12.8 – A hittanoktatás közelebb visz krisztus igéjének megéléséhez
I12.9 – A hittanoktatás segít jobban megérteni a világot
I12.10 – A hittanoktatás révén erkölcsösebb, jobban neveltek lesznek a gyerekek
I12.11 – A hittanoktatással téveszmékre tanítják a gyerekeket
I12.12 – Az erkölcsstan oktatására nem eléggé felkészültek a diákok
I12.13 – Az erkölcsstan oktatására nem eléggé felkészültek a tanárok
I12.14 – A gyerekek erkölcsait én akarom kialakítani, az iskola ne szóljon bele
I12.15 – A hittanoktatás segít jobban megérteni önmagunkat és a másik embert

VII. értékek

J1. Mennyire ért egyet a következő kijelentésekkel? Egyetértése fokát egy hétfokú skálán jelölje: amelyen 7-es, ha teljes mértékben egyetért, 1-es, ha egyáltalán nem ért egyet.

Egyedül születünk és egyedül halunk meg, az ember végül is nem számíthat másra, mint önmagára.

Az ember gyerekei, unokái adják meg az élet értelmét.

A gyerek nem társ, nem tőle kell számítani megértésre és segítségre.

Csak egy jól megszervezett és rendezett társadalomban van az ember biztonságban és valósíthatja meg terveit.

Azt a lelki közösséget kell megtalálni, amelyet a hit erősen összetart és megóv az eltévelyedéstől.

Személyesen is és társadalmi léptékben is meg kell torolni a durvaságot, a gátlástalan önérvényesítést, a tisztességes együttélés sérelmeit.

A nemzeti hagyományok, a nyelv és közösségtudat megőrzése kell ahhoz, hogy ne veszítsük el önmagunkat az össze-vissza és veszélyes világban.

Az ember találja meg és formálja ki önmagát, éljen úgy, ahogy neki jó, ne mások izlése, hanem a maga céljai és elvei szerint.

A jó szerencsén múlik minden a születéstől a halálig., túlzás azt mondani, hogy mindenki olyan sorsra jut, mint amit megérdemel.

Az életkor, mármint az, hogy valaki öreg, még önmagában nem érdemel tiszteletet, vagy különleges bánásmódot.

A fiatalság tiszta, nem húzza le a sok régi hiba és megalkuvás., tőle remélhetünk csak több tisztességet és igazi megújulást.

Tisztelni és szolgálni kell az emberi életet, személyes áldozatok árán is segíteni kell a nélkülözőkön, a bajba jutottakon, és azokon, akik nem tudják képviselni létérdekeiket.

J2. Ön mit tart fontosnak? Sokféle vélemény van arról, hogy az emberek hogyan éljenek együtt, milyen legyen a társadalom. Mit kerüljünk el, és mit érzünk el a társadalom életében? A kártyalapon felsoroltakat sorba véve, kérem, jelölje meg a hétfokú skálán, hogy azok mennyire fontosak?

- ne korlátozza az embert a társadalom abban, amit tenni akar, legyünk **szabadok**.
- ne legyen különbség ember és ember helyzete között a jogok tekintetében, legyünk **egyenlők**.
- ne legyünk gyökértelenek, s ne hagyjuk veszni őseink emlékét, szokásait, erkölcsait, tiszteljük a **hagyományt**.
- ne legyünk maradiak, s ne hagyjuk veszni a tudomány és technika által kínált lehetőségeket, teremtsünk **modern** világot.
- ne tűrjük tovább a természet rongálását, az emberiség létfeltételeinek tönkretételét, gondoskodjunk a **környezet** védelméről.
- ne uralkodjon el összevisszaság, erkölcselenség és bűnözés a társadalomban, teremtsünk **rendet**.
- ne diktáljon egy kivételezett, szűk csoport a társadalom egészének, legyen **demokrácia**.

- h) ne rekesse ki a többség azokat, akik más szabályokat, szokásokat, nézeteket képviselnek, legyen **türelmes** a kisebbségekkel szemben.
- i) ne nyomorogjon, ne legyen anyagilag kiszolgáltatott a társadalom egyetlen tagja, rétege, osztálya sem, valósuljon meg a **szociális biztonság**.
- j) ne korlátozza az állam a tulajdont és a piacot, a gazdaság legyen **hatékony**.
- k) ne sodródjanak a fiatalok és általában az ország polgárai bizonytalanul és céltalanul, hanem valódi **tekintélyek** vezessenek bennünket.
- l) ne csak az anyagi jólétre, az élvezetek keresésére törekedjünk, hanem az evilági életben is támaszkodjunk a vallásos **hitre**.

J3. Mennyire tartja valószínűleg a következő kijelentéseket? A valószínűség mértékét egy 11 fokú skálán jelölje meg: amelyen a 100%, ha nagyon valószínűnek tartja és 0% ha egyáltalán nem tartja valószínűnek.

- 2.1 A civilizáció megteremti annak a technikai feltételeit, hogy az emberek világszerte kényelemben, egészségben, hosszan éljenek.
- 2.2 Egyre nő a különbség a szegény és gazdag emberek, csoportok, népek életmódja és jóléte között.
- 2.3 Mindinkább érvényesül a józan ész a politikában, a gazdaságban, az élhető környezet fenntartásában.
- 2.4 Egyre szűkül az ember önállósága, belelátnak az életébe, szabályozzák minden lépését, ki van szolgáltatva a politika és a gazdaság hatalmasainak.
- 2.5 Ahogy mindig is volt, úgy lesz a jövőben: aki ügyesebb, az rászedi társait, és aki erősebb, az viszi a pénzt, a hatalmat, a sikereket a magán és közéletben.
- 2.6 A világot behálózza a rádió, tv és az internet, közelednek a kultúrák, egy átlátható és átjárható világ válik valósággá.
- 2.7 A világ gazdaságában egyre általánosabb lesz a szabad verseny, ami nemcsak a sikeres vállalkozásnak, hanem minden fogyasztónak kedvez.
- 2.8 Az egész világon fokozatosan kiterjed mindenre a jogegyenlőség, a demokratikus kormányzás, a társadalom harmóniája.
- 2.9 Az emberek rossz életviszonyai, keserű elégedetlensége gyökeres változásokat fognak hozni.
- 2.10 Az idők mind kevesebbet értenek meg és érnek el a világban, a társadalom sem tud annyit rájuk fordítani, mint régebben.
- 2.11 Az embertömegek nem tudják irányítani a világot, a demokrácia intézményei mindig is csak elfedik a kevesek uralmát.
- 2.12 Aki nem tart lépést az Egyesült Államokkal és az Európai Unióval, az pórul jár, mert rajtuk kívül nincs biztosítva a jog uralma, a jólét és szabadság.

VIII. vallási-egyházi ismeretek

K1. Mennyire ismeri a Bibliát?

- 1 – Hallottam róla, de sohasem olvastam még bele
- 2 – Időnként beleolvasok
- 4 – Alaposan ismerem, rendszeresen olvasom
- 5 – Régebben olvastam rendszeresen, de ma már nem vagy csak nagyon ritkán
- 6. Hallottam már bibliai történeteket, de nem olvastam
- 7. – Egyáltalán nem ismerem

K2. Meg tudna-e nevezni magyarországi egyházakat, felekezeteket, vallásokat?

K3. Milyen tevékenységeit ismeri az egyházaknak? Melyeket tartja hasznosnak, fontosnak? Mennyire jól látják el ezt a tevékenységüket?

istentiszteletek, egyházi alkalmak megtartása
temetés
esketés
úrvacsorai szentség kiszolgáltatása
prédikációk
templomok fenntartása
ifjúsági csoportok szervezése
időszotthonok fenntartása

szegények támogatása
hajléktalanok támogatása
betegek gondozása
iskolák fenntartása
hitoktatás iskolákban
erkölcstan oktatás iskolákban
gyülekezeti hitoktatás
missziós munka
Isten igéjének hirdetése
közösségek szervezése
önkéntes munkák szervezése
katasztrófák idején gyűjtések
ünnepeken ételosztás
lelkigondozás
mentálhigiéniai támogatás
kulturális események szervezése

K4. A következő KÁRTYALAPON felsoroltunk néhány tulajdonságot. Tapasztalata szerint a hétköznapi életben, a társadalom többi tagjához képest a hívő emberekre inkább jellemző, ugyanannyira jellemző vagy kevésbé jellemző, hogy

1. nyitottak
2. őszinték
3. segítőkészek
4. vidámak
5. általában megértőek, elfogadóak a más véleményen lévőkkel
6. megértők, elfogadóak a más nemzetiségűekkel
7. összetartóak
8. hazaszeretőik
9. szeretnek sportolni
10. szeretnek kirándulni, utazni
11. nem szeretik a szélsőségeket
12. szeretik az éneket, a zenét, a kultúrát
13. védik természeti környezetüket
14. takarékoskodóak
15. dolgozók
16. határozottak
17. családcentrikusak
18. kompromisszum készek
19. ápolják szüleik, nemzetiségük hagyományait
20. közösségi emberek
21. aktívak a politikában
22. aktívak a helyi, települési ügyekben
23. érdekli őket az ország sorsa
24. érzékenyek a betegek, az elesettek iránt
25. érzékenyek a szegények iránt
26. takarékosak az energiával (gáz, áram, benzin stb.)
27. egészségesen táplálkoznak
28. megértők, elfogadóak a homoszexuálisokkal szemben
29. megértők, elfogadóak a különböző nemzetiségűekkel szemben
30. megértők, elfogadóak a cigány, roma származású emberekkel szemben

K5. Mennyire elégedett általában az egyházak (ha van, a saját egyházával) társadalmi súlyával, az ország

K6. Az alábbiakban a Magyarországon jelen lévő egyházak szerepvállalásával kapcsolatban szeretnénk kikérni a véleményét. Ön szerint a magyarországi egyházak általánosságban...

- K6.1. – korlátozzák csak a szorosan vett vallási feladataikra tevékenységüket!
- K6.2. –csak híveik számára nyújtsanak egyéb szolgáltatásokat (pl.: beteg és idősgondozás, iskolafenntartás, kórházfenntartás).
- K6.3. –nagyobb szerepet kellene vállalniuk szociális szolgáltatásokban. (pl.: beteg és idősgondozás, iskolafenntartás, kórházfenntartás)
- K6.4. vissza kellene vonulniuk a szociális szolgáltatások területéről. (pl.: beteg és idősgondozás, iskolafenntartás, kórházfenntartás)
- K6.5. –túlságosan sokat hallatják a hangjukat politikai és közéleti kérdésekben.
- K6.6. – Az egyházak túl keveset hallatják a hangjukat politikai és közéleti kérdésekben.
- K6.7. – Az ország számára fontosak az egyházi fenntartású oktatási intézmények.
- K6.8. – Az oktatásban az egyházak ne vegyenek részt!
- K6.9. – Több egyházi oktatási intézményre lenne szükség
- K6.10. – A kórházi ellátásban az egyházaknak is van szerepük
- K6.11. – A kórházi ellátásba az egyházak ne szóljanak bele!
- K6.12. – Az egyházak fontos feladata a szegények segítése.

K7. Véleménye szerint az egyházaknak hogyan kellene viszonyulnia a politikai pártokhoz?

- 1 – teljes távolságot kellene tartania
- 2 – azokat a pártokat kellene valamelyest támogatnia, amelyeknek a céljai közelebb állnak az Egyházhoz
- 3 – egyértelműen el kellene köteleződnie valamelyik párthoz

K8. Ön szerint kapjanak-e állami támogatást az egyházak? Mennyire ért egyet a következő kijelentésekkel?

- 1 – igen, mert az előző rendszerben megfosztották őket vagyonuktól
- 2 – igen, mert vallási intézményként fontosak a közösségnek, az országnak
- 3 – igen, mert a közösség számára fontos feladatokat látnak el (iskola, szociális és gyógyító intézmények fenntartása, kulturális örökség gondozása)
- 4 – vallási közösségként nem, a közösség számára fontos intézmények működtetéséhez pályázzanak ugyanúgy, mint minden más fenntartó
- 5 – nem, éljenek meg a hívek adományaiból
- 6. igen, de kapjanak kevesebbet támogatást, mint most

K9.. A KÁRTYALAPON felsoroltunk néhány dolgot, ami az emberek életében általában fontos lehet. Arra kérem, válassza ki azt a hármát, ami az Ön számára a legfontosabb!

- 1. szakmai karrier, szakmai megbecsültség
- 2. jó anyagi, egzisztenciális körülmények
- 3. család
- 4. baráti kapcsolatok
- 5. közösséghez tartozás
- 6. szabad, kötetlen élet
- 7. biztonság
- 8. hagyományok
- 9. kulturális-művelődési lehetőségek
- 10. önképzés, folyamatos tudásgyarapítás

Középiskolások hitmegélése 2017

A kutatás célcsoportját az evangélikus fenntartású iskolák 10-12. évfolyamos, evangélikus hittanra járó tanulói alkották. A felmérésben személyesen, anonim módon kitöltött kérdőívekkel kérdeztük a diákokat 2017 decemberében és 2018 januárjában. Az 1865 fős célcsoportból 1151 válaszoló volt, ami mutatja a minta erősségét. A kutatás az Evangélikus Hittudományi Egyetem Melancton Szakkollégiumának keretében zajlott, irányítását és szakmai feldolgozását az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának Társadalmi Kommunikációs Kutatócsoportja végezte, Dr. Kissné Viszket Mónika és Dr. Fábri György vezetésével.

Kutatásban a 2023-ban használt kérdőívet vettük fel, itt jelezzük a skálákat:

Iskolai elköteleződés Skála

Feladattal szembeni elköteleződés

Érzelmi elköteleződés

Az iskolai vallásos nevelés hatásai

Önismeret

Érték

Nyitottság

Csoda

Kollektív önértékelés skála

Személyes kollektív önértékelés

Nyilvános kollektív önértékelés

Azonosulás

Tagság értékelése

SWBQ

Transzcendens spiritualitás jóllét:

Környező világgal megélt spirituális jóllét

Közösségi spiritualitás jóllét

Személyes spirituális jóllét

Egyházhoz való elköteleződés

Vallási tételek elfogadása

Vallásosság:

Hitmegélés

Attitűdök

Iskolalelkész

Hitmegélés 2023

Az adatfelvételt az ország összes, evangélikus egyház által fenntartott középiskolájában történt, a Péterffy Gimnázium kivételével **2023. szeptember 28 és október 25-e** között.

A felmérésben valamennyi 10,-11,-12, (s ahol van, 13.) osztályos tanulók vett részt. A részvétel önkéntes volt. A mintanagyság 3800 fő.

A kitöltés online módon történt, egy, az intézményük vezetőjével és az EPSZTI munkatársaival történtek, felügyelettel, tanórák keretében. A kitöltés felülete az ELTE Qualtrics felülete volt

1. Nemed:

- 1 – férfi
- 2 – nő
- 3 – másképp határozom meg magam

2.3. Milyen felekezetű hittanra jársz? (Kérjük, a megfelelő négyzetet jelöld!)

- 1. evangélikus
- 2. római katolikus
- 3. görögkatolikus
- 4. református
- 5. baptista
- 6. Hit Gyülekezete
- 7. izraelita
- 8. egyéb, mégpedig:

5. Lakóhelyedet melyik kifejezés írja le a legpontosabban?

- a) főváros
- b) nagyváros
- c) kisváros
- d) község
- e) falu
- f) tanya

8. A következő kijelentések közül melyikkel tudnád magad leginkább jellemezni?

- a) vallásos vagyok, az egyház tanításait követem
- b) vallásos vagyok a magam módján
- c) nem tudom megítélni
- d) nem vagyok vallásos
- e) nem vagyok vallásos, határozottan más a meggyőződésem
- f) nem válaszolok

9. A következő kijelentések közül melyikkel tudnád a családod vallási jellemzőjét meghatározni?

- a) vallásosak, az egyház tanításait követik,

-
- b) vallásosak a maguk módján
 - c) van, aki vallásos, van, aki nem
 - d) nem tudom megítélni
 - e) nem vallásosak
 - f) nem vallásosak, határozottan más a meggyőződésük
 - g) nem válaszolok

11. Milyen felekezethez tartozol? Kérjük, húzd alá a megfelelőt. (*egyéb: baptista pünkösdi, szabad keresztény, nem keresztény... gyülekezet)

- evangélikus
- katolikus
- református
- izraelita
- egyéb*
- nem tudom
- nem vagyok vallásos
- nem válaszolok

12. A szüleid milyen egyház tagjai?

12.1. Apa / 12.2. Anya

- evangélikus
- katolikus
- református
- izraelita
- egyéb*
- nem tudom
- nem vagyok vallásos
- nem válaszolok

13. Mennyire érdekli a vallás a szüleidet? (akikkel jelenleg együtt élsz)?

13.1. Anya / 13.2. Apa

- Nagyon érdekli
- Inkább érdekli
- Inkább nem érdekli
- Egyáltalán nem érdekli
- Nem tudom

14. Milyen gyakran jársz istentiszteletre vagy rendszeres gyülekezeti programra az iskolai egyházi alkalmakon kívül? (Kérjük, egy választ jelölj (karikázz)).

- a) heti rendszerességgel
- b) havonta 1-2-szer
- c) évente néhányszor
- d) évente egyszer
- e) ritkábban, mint évente egyszer
- f) nem járok istentiszteletre, sem rendszeres gyülekezeti programra

15. Kérjük, válaszolj az alábbi kérdésekre, hogy milyennek ítéled meg az iskoládat, milyen ebbe az iskolába járni?

Tetszik az iskola.

Büszke vagyok arra, hogy ennek az iskolának a tanulója vagyok.
Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.
Általában elkészítem a házi feladatot.
Annyit akarok tanulni, amennyit csak tudok itt az iskolában.
Nagyon fontosak számomra a jó jegyek.

16. A továbbiakban arra lennénk kíváncsiak, hogy miként látod az iskoládat, mint egyházi iskolát. Kérjük, ítéld meg, a Te iskoládra mennyire igazak az alábbi állítások.

Az iskolám segíti, hogy a diákok...

felismerjék, mi az értelmes és ésszerű, és aszerint cselekedjenek.
a közösség javát tartsák szem előtt, és értékeljék a sokszínűséget, hogy mások vagyunk.
akarjanak tanulni, ismereteket szerezni, megérteni dolgokat.
átérezzék, mennyire csodálatos a teremtett világunk.
elgondolásai áthassák viselkedésüket, és érzékenyebbé válnak más emberek viselkedésére.
értsék és átlássák, milyen erkölcsi és vallásos elképzelések vezetnek őket.
felismerjék és elismerjék előítéleteiket, mikor elhamarkodottan ítélték.
kíváncsivá válnak a teremtett világra.
lássák, hogy léteznek különböző vélemények, nézetek, meggyőződések a hit kérdésével kapcsolatban.
mások tiszteletben tartásával, ésszerűen érveljenek erkölcsi és hitbéli kérdésekben.
meg merjék fogalmazni a véleményüket, merjék vállalni félelem nélkül önmagukat.
megértsék, hogy a tudás mindig véges, és a világ több annál, mint amit tudhatunk róla.
megértsék, hogy az ember igazsága sosem teljes, többféle megközelítés lehetséges.
ne az első benyomások alapján ítéljenek, maradjanak nyitottak.
tudják, hogy mindenki egyedi ember, és bízzanak magukban, mint egyedi emberben.
tudjanak másoktól is tanulni, legyenek nyitottak a vélemények sokszínűségére.

17. Most arra lennénk kíváncsiak, kik azok, akik segítenek Téged a hit megélésében.

anya
apa
testvér
nagy szülő
más rokon
barát/barátok
lelkész
iskolalelkész
hitoktató
más egyházközségi személy
tanár/tanárok

18. Most arra lennénk kíváncsiak, mit gondolsz az iskolában az iskolalelkész munkájáról? A Te számodra milyen szerepet tölt be?

lelki vezető
útmutató felnőtt
ismeretek átadója - tanár
példakép
támasz
programszervező
kedves ismerős
aki megért
aki erősíti a hitemet

aki az életre tanít
aki közösséget szervez

19. Az alábbiakban a felekezetedhez)való kapcsolatodat kérdezzük. Gondolj Magadra és kérlek, ítéld meg, mennyire igazak Rád nézve az alábbi állítások:

Állítások:

Büszke vagyok, hogy adott felekezet tagja vagyok
Mások általában tisztelik a felekezetem tagjait
Gyakran szégyellem, hogy ehhez a felekezethez tartozom
Az, hogy ehhez a felekezethez tartozom, fontos meghatározója annak, hogy ki vagyok.
Nem hiszem, hogy sokat tudok adni a felekezetemnek
Az, hogy ehhez a felekezethez tartozom, kevésbé befolyásolja, hogy mit tartok magamról.
Úgy érzem, hogy értékes tagja vagyok a felekezetemnek.
Az, hogy ennek a felekezetnek a tagja vagyok, sokat elmond rólam.
Mások általában nem tartják nagyra a felekezetem tagjait.
Jó ehhez a felekezethez tartozónak lenni.
Az ehhez a felekezethez tartozókat más felekezethez tartozók általában vesztesnek tartják.
Az ehhez a felekezethez tartozóként segítenünk kell egymásnak.

20. Ebben a kérdésben azt szeretnénk meg tudni, hogy mit gondolsz az egyházadról (amit megjelöltél felekezeti hova-tartozásodként).

Állítások:

Fontos számomra, hogy az egyházhoz tartozzam.
Az egyháznak nincsenek válasza a számomra fontos kérdésekre.
Ha lesznek gyermekeim, meg szeretném keresztesíteni őket.
Az istentiszteletek többnyire unalmasak.
Az egyház nagyon sok jót tesz az emberekért.
Ha személyes gondjaim lennének, segítséget kérnék egy lelkésztől.
Jó keresztyén ifjúsághoz (pl. ifjúsági biblikörhöz) csatlakozni.
Jó valamilyen keresztyén ifjúsági szervezethez, egyesülethez csatlakozni.
Jó rendszeresen járni a vasárnapi istentiszteletre.
Ha egyszer megházasodom, szeretném, hogy legyen egyházi esküvőm.

21. Kérjük, ítéld meg, hogy az alábbi állítások, milyen mértékben igazak Rád.

Állítások:

Úgy érzem, hogy szeretem a másik embert.
Úgy érzem, személyes kapcsolatom van Istennel/ a Legfőbb Létezővel / (az isteni erővel).
Megbocsátással fordulok mások felé.
Úgy érzem, kapcsolatban vagyok a természettel.
Megélem és tudom, ki vagyok.
Mélyen tiszteltem a Teremtőt (isteni erőt).
Megrendít, áhítatot érzek, ha lélegzetelállító látkép tárul elém.
Úgy érzem, bízom másokban.
Megértem önmagam, mint embert.
Megélem, hogy egy vagyok a természettel.
Úgy érzem, egységben vagyok az Istennel (az isteni erővel).
Úgy érzem, hogy harmóniában vagyok a környezettel.
Békében élek Istennel.
Megélem az élet örömet.
Úgy érzem, hogy az imádság gazdagítja az életemet.

Megélem a belső békét.
Tiszteletet érzek mások iránt.
Úgy érzem, az élet értelmes.
Jóindulatot és szeretetet érzek mások iránt.
Varázslatosnak látom a körülöttem lévő világot.

22. A következőkben olyan kijelentéseket olvashatsz, melyek összefüggenek azzal a móddal, ahogy az emberek a hithez és valláshoz viszonyulnak. A kérdések megválaszolásához nem kell vallásosnak lenni, személyes véleményed, tapasztalataid alapján válaszolj az alábbiak szerint úgy, ahogy azt a legmegfelelőbbnek tartod.

Állítások:

A Biblia mély igazságot tartalmaz, amely csak személyes kereséssel tárul fel.
Csak akkor élhet értelmes életet az ember, ha hívő.
A hit inkább szép álmom, amely illúzióknak tűnik akkor, amikor az ember szembesül az élet keménységével.
Csak a nagy hagyományú vallások biztosítják, hogy eljussunk Istenhez.
Túl sok emberre gyakoroltak nyomást Isten nevében ahhoz, hogy hinni lehessen.
Minden Istenről szóló kijelentést meghatároz az a kor, amelyben megfogalmazták.
A Biblia, annak ellenére, hogy a mienktől teljesen eltérő történelmi helyzetben íródott, fontos üzenetet tartalmaz.
A vallás az egyetlen, amely minden szempontból értelmet ad az életnek.
A hit egy gyenge személyiség megnyilvánulása.
Minden vallási kérdésre csak egyetlen helyes válasz létezik.
Bár sok olyan dologgal nem értek egyet, ami a múltban a kereszténység nevében történt, mégis kereszténynek nevezem magam.
Az Abszolútumról szóló kijelentések, mint például a dogmák, mindig viszonylagosak maradnak, mivel azokat adott pillanatban élő emberek jelentették ki.
A bibliai történetek világa olyan távol van tőlünk, hogy nagyon kicsi a jelentősége számunkra.
Fontos vallási kérdésekre csak pap adhat választ.
Az emberről és a világról szóló tudományos magyarázatok a vallási magyarázatokat feleslegessé tették.
Tudatában vagyok annak, hogy világnézeti felfogásom csak egy lehetőség sok más mellett.
A sok igazságtalanság ellenére, amelyet a kereszténység sok emberrel szemben elkövetett, Krisztus üzenetét értékesnek tartom.
Úgy gondolom, hogy a bibliai elbeszéléseket szó szerint kell venni, úgy, ahogy azokat leírták.

23. Most arra kérünk, dönts el, mennyire jellemzőek a valláshoz való jelenlegi viszonyodra ill. tapasztalataidra a következő állítások!

A világot Isten teremtette.
Van élet a halál után.
Isten minden embert szeret, és mindnyájunkra gondot visel.
Jézus feltámadt a halálból.
Nem vagyok benne biztos, miben kellene hinnem.
Hiszek Istenben.
A hit Istenben segítséget jelent számomra a nehéz helyzetekben.
Tudom, mit jelent kereszténynek lenni.
Jézus Krisztus Isten Fia.